

Arkivsak: 201400182

Arkivkode: 821.9

Saksbeh: Halvor Voldstad

Saksgang	Møtedato
Oppvekst- og kulturkomiteen	11.02.2014
Arbeidsutvalget	13.02.2014
Bydelsutvalget	27.02.2014

KONSEPTSKISSE FOR NYE BIBLIOTEK- OG MØTEPLASSLØSNINGER PÅ FURUSET

Sammendrag:

Bydelsutvalget behandlet i sitt møte 24.05.12 sak i forbindelse med mulighetsstudien «Fremtidens bibliotek på Furuset» (BU-sak 20/12). Bydelsutvalget sluttet seg til bydelsdirektørens forslag om oppfølging av mulighetsstudien i samarbeid med Kulturetaten.

I samarbeid med Kulturetaten er det nå utredet konsept og romprogram med planløsninger som viser hvordan tjenester som frivilligsentral, læringscenter, kultur- og ungdomstilbud kan samlokaliseres med biblioteket på Furuset innenfor rammene av eksisterende bygningsmasse (Trygve Lies plass 1 A).

Konseptskissen viser mulige løsninger der en gjennom samlokalisering, sambruk og effektiv arealbruk utvikler et tilbud som skal være:

- Et enda bedre, mer tilgjengelig og publikumsvennlig tilbud når det gjelder tjenester innen bibliotek- og kulturtjenester, fritidstilbud og læring
- En attraktiv møteplass for bydelens beboere
- Økonomisk bærekraftig gjennom nye former for samarbeid og sambruk
- En pådriver i framtidig stedsutvikling på Furuset innenfor rammene av områdeplan for klimaeffektiv byutvikling på Furuset og FutureBuilt.

Konseptskissen er utarbeidet av arkitektkontoret Rodeo AS på oppdrag av Bydel Alna ved Områdeløft Furuset og Kulturetaten, Oslo kommune. Rapporten følger saken som trykt vedlegg.

Saksframstilling:

Til grunn for bydelens initiativ for samlokalisering av enkelte tjenester på Furuset med Kulturetaten bibliotekvirksomhet ligger hovedsatsingsområdet «Forebygging, mestring og ressursmobilisering» i Strategisk plan 2013 – 2016 der det legges opp til å:

« ...fremme samlokalisering av tjenester for å øke tverrfaglig samarbeid, kostnadseffektiv drift og skape tilbud som understøtter bærekraftig byutvikling (BU-sak 15/13)».

I bydelsdirektørens forslag til budsjett for 2014 heter det bl.a.:

«Det er behov for bedre og mer effektiv organisering av lokale tjenestetilbud innenfor områder som forebyggende helsearbeid, ungdoms- og fritidstilbud, opplysningsvirksomhet, kulturtilbud og frivillighetsarbeid. Dette er tilbud som er tilgjengelige for og benyttes av veldig mange, som mobiliserer frivillige og har stor betydning for lokalsamfunnene. Tilbudene er som regel ikke lovpålagt, og har effektiviseringspotensial særlig når det gjelder innsatsfaktorer som lokaler.

...

Det er derfor behov for å utvikle bydelens arealpolitikk på en måte som kan bidra til mer effektiv tjenesteproduksjon og bærekraftig byutvikling. Sambruk og samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer, sektorer og enheter, mer systematisk samarbeid med private aktører, frivillig sektor og aktiv medvirkning fra brukere og publikum for øvrig vil være viktige virkemidler. Dette vil være en forutsetning for å kunne opprettholde bærekraftig tilbud og likeverdige tjenester gitt forventet budsjettsituasjon de nærmeste årene.»

Bydel Alna og Kulturetaten ved Deichmanske bibliotek filial Furuset har i flere år samarbeidet om ulike tiltak som har bidratt til å styrke biblioteket som møteplass m.m.. Furuset har siden 2007 vært satsingsområde for Bydel Alnas arbeid med områdeløft som del av Groruddalssatsingen. Med om lag 150 000 besøk pr. år er Deichmanske bibliotek filial Furuset ett av de viktigste møtestedene på Furuset, og en viktig samarbeidspart for Bydel Alna.

Ideene som ligger til grunn for samarbeidet har hentet inspirasjon fra nyere bibliotekløsninger der sambruk, samlokalisering av tjenester og beboermedvirkning gir viktige premisser for virksomheten.

Forslag til konsept, program og planløsninger

Rodeo arkitekter har på oppdrag fra Bydel Alna og Kulturetaten utarbeidet rapport med forslag til konsept, romprogram og planløsninger innenfor rammene av eksisterende bygg i Furuset senter (Trygve Lies plass 1 A). Arbeidet med rapporten har bl.a. omfattet intervjuer, samtaler og workshops med ansatte i og brukere av biblioteket, frivilligsentralen, læringscenteret i Gransdalen 29 og ungdomstilbudene på Furuset. Rapporten gir forslag og viser hva som kan være mulig å få til, men det er viktig å understreke at det fortsatt skal arbeides med å finne de beste løsningene. Dette skal gjøres i samarbeid med brukere, ansatte, eier og andre samarbeidsparter.

Det er foretatt en grundig gjennomgang av eksisterende tilbud i lokaler som kommunen/bydelen leier på Furuset, og som prosjektet har funnet egnet for samlokalisering. Ungdomslokalet på Furuset senter, frivilligsentralen, biblioteket og læringscenteret i Gransdalen 29 inngår i denne. Gjennomgangen illustrer rombehov og utnyttelse av leiearealer, muligheter for sambruk, arealeffektivisering og andre effekter ved samlokalisering. Furuset seniorsenter har deltatt i kartleggingen men vil ikke bli vurdert som del av dette konseptet videre. Imidlertid har biblioteket mange eldre brukere også i dag, og det er viktig at tilbudene kan utfylle hverandre på en god måte. Et viktig funn er at lokalene som benyttes i dag i stor grad består av fellesarealer og generelle aktivitetsrom. Prosjektet foreslår derfor en «pool» av generelle rom som kan deles og benyttes av alle aktører. Biblioteket (1. etasje) blir i hovedsak videreført som i dag men får tilgang til større

arealer for møte- og undervisningstilbud. Det blir lagt opp til bedre fysisk tilgjengelighet med to tydelige inngangspartier og en ny trapp som sikrer god forbindelse mellom de to etasjene. Det er også lagt vekt på å finne gode løsninger når det gjelder lesesalsplasser og grupperom for å legge til rette for selvstudier. Bydelens møte- og kursvirksomhet vil også finne sted i de aktuelle lokalene. For å ta vare på og styrke kvaliteter ved enkelte av tilbudene er det funnet løsninger for spesialfunksjoner som lydstudio, spillrom, utstillingsarealer m.m. Bydelsdirektøren mener det vil være fornuftig å vurdere enkelte av forslagene i rapporten nærmere.

Bedre, mer robuste og tilgjengelige tjenester

I tillegg til bibliotektilbudet på Furuset – som er en av 15 bibliotekfilialer drevet Kulturetaten, har Bydel Alna gjennom årene utviklet ulike møteplasser og lavterskeltilbud som fritidstilbud til ungdom, frivillighetsentral, læringscenter m.m. Disse virksomhetene blir brukt aktivt av mange beboere, og er svært viktig for forebygging, læring, integrering og tilhørighet til lokalsamfunnet. Imidlertid er disse virksomhetene i liten grad blitt sett i sammenheng med hverandre, og de er svært sårbare for endringer i økonomiske rammer.

Bydel Alna og Kulturetaten leier i dag lokaler som til sammen utgjør 2 328 m² til bibliotek, frivilligsentral, læringscenter og ungdomstiltak på Furuset I rapporten blir det vist hvordan disse virksomhetenes behov kan bli ivaretatt med et areal på 1 495 m² ved å legge opp til sambruksløsninger. Dette innebærer en betydelig arealeffektivisering.

Selv om enkelte av lokalene som blir benyttet i dag har relativt lav husleie, innebærer sambruksløsninger bedre ressursbruk samtidig som tilbudenes kvalitet og tilgjengelighet økes. Bydel Alna har gjennom flere år arbeidet med omfattende omstillingsprosesser for å tilpasse virksomheten til de økonomiske rammene som blir tildelt, og har så langt klart å unngå at tilbud blir nedlagt. Vi ser allikevel at møteplasser, forebyggende arbeid og såkalte lavterskeltilbud blir mer og mer sårbare, med mindre personalressurser, kortere åpningstider og generelt dårligere og mindre tilgjengelig tilbud.

Med konseptet som er beskrevet ønsker vi å effektivisere ressursbruken gjennom samlokalisering og sambruk framfor reduksjon i personalressurser, åpningstider m.m. Samlokalisering av tjenester gir mulighet for bedre og mer fleksibel bruk av personale, tverrfaglig samarbeid og utveksling av kompetanse, lengre åpningstider og et bedre og mer interessant tilbud til publikum.

For flere av virksomhetene som blir omtalt i rapporten innebærer forslaget dessuten vesentlig mer tilgjengelig beliggenhet for publikum, mulighet for mer langsiktige leieavtaler og bedre kvalitet på lokaler enn i dag.

Mestring og ressursmobilisering

Bydel Alna, og ikke minst Furusetområdet, er en del av Oslo med relativt store utfordringer når det gjelder levekår og integrering. «Fremtidens bibliotek på Furuset» vil være en unik plattform for deltakelse, læring og mestring som er tilgjengelig også for de som ikke er aktive i arbeid, utdanning eller andre former for samfunnsdeltakelse. Tilbudene som vil inngå i den nye virksomheten omfatter læring, informasjonsformidling, kulturformidling, muligheter for egenaktiviteter, lekselesing osv. i tillegg til å være en sentral møteplass i Bydel Alna.

Virksomheten vil legge vekt på å utvikle nye strategier for inkludering og involvering av aktører i frivillig sektor. Lokalene Områdeløft Furuset har benyttet på baksiden av Furuset senter i perioden 2011-2014 har vært tilgjengelig for møter og kulturarrangement i regi av frivillige, og har synliggjort et viktig og svært aktivt organisasjonsliv i minoritetsmiljøene. I 2013 ble det

gjennomført om lag 350 arrangement i disse lokalene i tillegg til bydelen/ områdeløftets egen virksomhet. Med bedre tilrettelegging for møter, kurs og annen frivillig virksomhet vil også forutsetningene for bydelens samarbeid med frivillige aktører bli styrket.

Kostnader og finansiering

Med utgangspunkt i planløsningene som er foreslått er det utarbeidet et kostnadsoverslag som viser et investeringsbehov på om lag 12- 15 mill.kr. inkl.mva. Det er grunn til å understreke at dette er et foreløpig anslag, og basert på løsninger som på ingen måte er vedtatt.

Bydel Alna forutsetter at gårdeier vil stå som ansvarlig for planlegging og gjennomføring av investeringer med utgangspunkt i program definert av Kulturetaten og Bydel Alna som leietakere. Det er god dialog med eier om dette og eier gjør nå sine vurderinger av konseptet.

For å sikre bærekraften i prosjektet kan det bli nødvendig at prosjektet blir delfinansiert med tilskudd. Kulturetaten og Bydel Alna vil utarbeide tegninger og annet nødvendig grunnlag for å søke om forhåndsgodkjenning av planene for tilskuddsordningen for lokale kulturhus. Veiledende tilskuddsramme for denne type lokaler er 1/3 av byggekostnadene inntil kr. 5 mill. Tilskudd fra denne ordningen forutsetter imidlertid at lokalene sikres for kulturformål i forholdsvis lang tid og Bydelsdirektøren vil se dette opp mot en kortere ordinær leieavtale.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar konseptskissen for nye biblioteks- og møteplassløsninger på Furuset til orientering og ber bydelsdirektøren om å videreføre samarbeidet med Kulturetaten ved å:

- Legge til rette for flytting av virksomheter som Furuset frivilligsentral, Læringscenteret i Gransdalen 29 og deler av ungdomstiltakene på Furuset til Furuset senter, som del av konseptet for fremtidige bibliotek- og møteplassløsninger. Arbeidet skal omfatte utredning av organisasjonsmodell samt driftsfølgervirkninger ved samlokalisering og baseres på aktiv medvirkning fra brukere og medarbeidere.
- Utrede behov og muligheter for framtidig leieavtale med gårdeier som omfatter ombygging av lokaler i Trygve Lies plass 1 A.
- Utarbeide nødvendig grunnlagsmateriale for forhåndsgodkjenning av prosjektet i henhold til retningslinjer for tilskudd til kulturhus..
- Fornye samarbeidsavtale med Kulturetaten basert på premissene ovenfor.

Tore Olsen Pran
bydelsdirektør